Жыццёвы і творчы шлях Максіма Танка

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

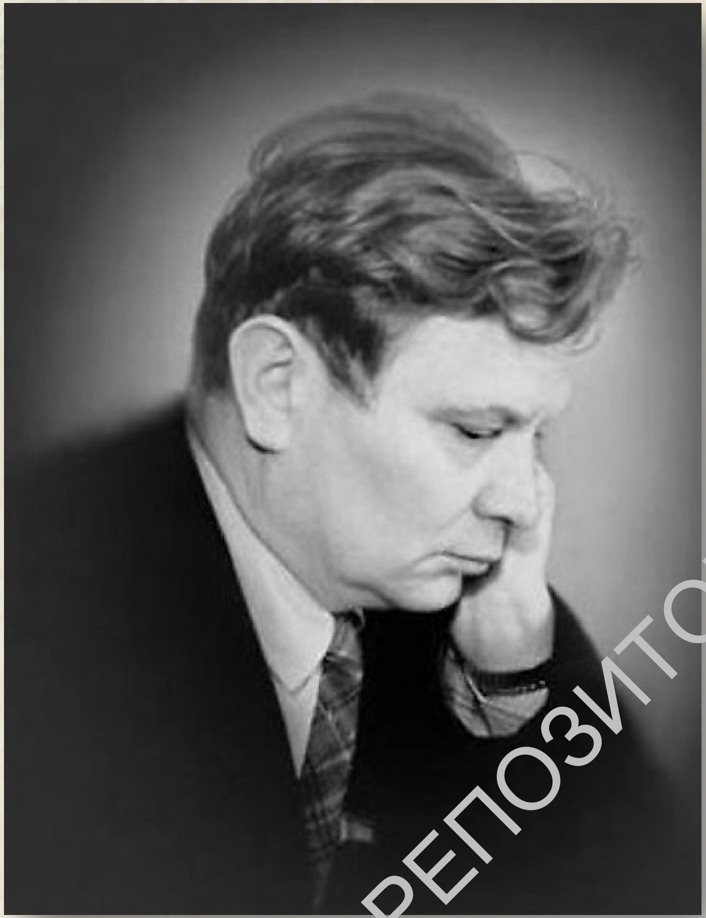

Максім Танк
(1912-1995)

Сапраўднае імя Яўген Іванавіч Скурко — народны паэт Беларусі, пісьменнік і перакладчык - нарадзіўся 17.09.1912 г. у вёсцы Пількаўшчына Мядзельскага раёна Менскай вобласці ў сялянскай сям'і.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

“Бацькі мае хацелі, каб я пайшоў вучыцца далей. Але непрыхільна на гэта глядзелі хатнія, баючыся лішніх расходаў у гаспадарцы. Маці плакала начамі, прасіла дзеда, каб пусціў мяне вучыцца ў Вілейку, дзе ў той час была сярэдняя школа. Стары згадзіўся. За лета, пасучы статак, я падрыхтаваўся да экзамена, які я здаў і быў прыняты…”

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

…працаваў інструктарам ЦК камсамола Заходняй Беларусі, у легальных і падпольных віленскіх перыёдыках, вёў актыўную грамадска-патрыятычную і культурна-асветную дзейнасць…

Максім Танк у турме Лукішкі

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

З прыходам савецкай улады ў Заходнюю Беларусь, Максім Танк зноў вярнуўся на Вілейшчыну, але ўжо легальна.

Першы верш - "Заштрайкавалі гіганты-коміны" - пад псеўданімам Максім Танк быў апублікаваны ў газеце-аднадзёнцы "Беларускае жыццё" (г. Львоў) 7 красавіка 1932 года.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

У 1935 годзе Максім Танк у Вільні пачаў пісаць паэму "Нарач" (выдадзеную ў 1937 годзе).

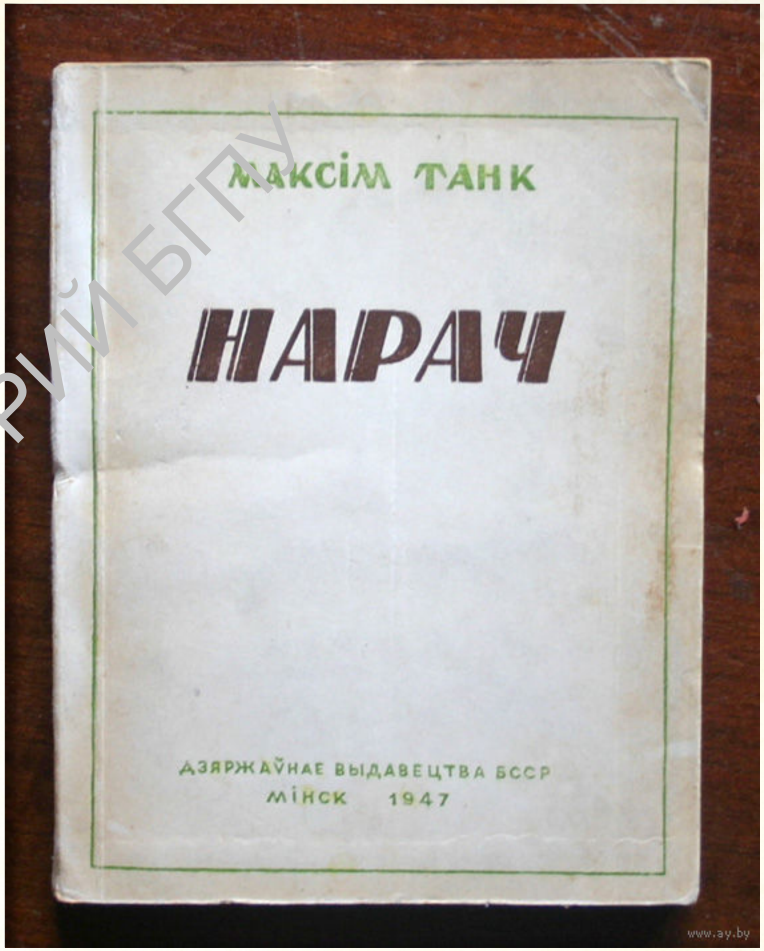

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

1936 - першы зборнік вершаў М. Танка "На этапах" (канфіскаваны паліцыяй)
1937 - другі зборнік "Журавінавы цвет"
1938 - трэці зборнік "Пад мачтай"

"Максім Танк - гэта вельмі маладая, але сільная творчасцю індывідуальнасць, - пісала газета «Наша воля».

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Спатканне

– Ну што ж, кажы, што ў вас чуваць? –
Пачаў стары пра сенажаць,
Успомніў жыта і авёс...
А вочы... мокрыя ад слёз...
А потым я загаварыў:
– Нічога, год я перажыў.
Ды не адзін – сядзіць нас шмат, –
Прывыклі трохі і да крат...
Ну, як там мама і сястра?
Пара ўжо на зіму араць.
І як там кратаецца дзед?
Ім занясі ад нас прывет!
– Нічога, мы-то жыць жывём, –
Вось ты тут сохнеш за мурам...
Я ў торбе сухароў прынёс, –
А вочы мокрыя ад слёз...
– Не плач! Мы вернемся вясной
І ў поле выйдзем грамадой, –
Сустрэнем новы ўсход зары, –
Не плач і не бядуй, стары!
Вясною светлаю з-за крат
Зь сяўнёю, поўнаю зярнят,
Нас выйдзе шмат, як цёмны бор,
На скібы чорныя разор...
Стары, я знаю, верыць мне
І сам гаворыць аб вясне,
Здаецца, падужэў, падрос,
Хоць вочы мокрыя ад слёз...

Творчасць М. Танка **30-х гадоў** вызначалася маштабнасцю гістарычнага мыслення, шырынёй духоўна-мастацкіх даляглядаў аўтара. Вялікую папулярнасць у чытача набылі яго вершы ***"Спатканне", "Песня кулікоў", "Чорныя скібы", "Да дня", "Акт першы", "Тры песні", "Паслухайце, вясна ідзе...", "Раманс", "На пероне"*** і інш.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

У гады вайны

Смерць нямецкім захопнікам!

ЗА СОВЕЦКУЮ БЕЛАРУСЬ

Орган Лагойскага Раённага Камітэта КП(б)Б і Н-скага партызанскага атрада.

НАШЫ ВОЙСКІ, ПРАЦЯГВАЮЧЫ ПАСПЯХОВАЕ НАСТУПЛЕННЕ, ЗАНЯЛІ СТАЛІЦУ УКРАІНЫ—КІЕЎ, ГАРАДЫ ВАСІЛЬКОЎ, ФАСТАЎ… СЛАВА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ!

ДЭКЛАРАЦЫЯ

аб адказнасці гітлераўцаў за ўтвараемыя зверствы

РУЗВЕЛЬТ.
СТАЛІН.
ЧЭРЧЫЛЬ.

ЗАЯВА ВАЕННАГА МІНІСТРА ЗЛУЧАНЫХ ШТАТАЎ АМЕРЫКІ

(ТАСС).

Газета "За Савецкую Беларусь"

СМЕРЦЬ НЯМЕЦКІМ АКУПАНТАМ!

ПРАЧЫТАЎ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

РАЗДАВІМ ФАШЫСЦКУЮ ГАДЗІНУ

№ 39 ГАЗЕТА-ПЛАКАТ, ВЫДАННЕ АДДЗЕЛА ПРАПАГАНДЫ І АГІТАЦЫІ ЦК КП(б)Б Сакавік 1942 г.

МЫ ІДЗЁМ, БЕЛАРУСЬ!

[illegible]АРА ВЫЗВАЛЕННЯ [illegible]АЙМАЕЦЦА НАД БЕЛАРУССЮ

Беларусь, родная Совецкая зямля!

[illegible]ы зноў чуе[illegible] громы ваеннай навальніцы. Зноў садрыгаюцца лясы і прасторы тваіх палёў ад гуду гармат, ад грукату танкаў і рэву самалётаў.

Вялікія бітвы пачаліся і кончацца на табе, беларуская зямля. Але не з цёмнага фашысцкага захаду, а з ясных усходніх далячынь грыміць сёння перераможнае водгулле вайны і плыве ўсё далей і далей на захад, як голас прадвесня, як весць тваёго вызвалення.

Не палон і няволя, не чорная ноч пакуты, а радасць волі і яснасць сонечнага дня звіняць у гэтым водгуллі. На захад ідзе Чырвоная Армія, жалезнаю мятлою вымятае грабежніцкія орды ашалелага фашызма.

Якуб Колас.

"Раздавім фашысцкую гадзіну"

Выдае:

- <u>паэму:</u> "Янук Сяліба" (1943),
- <u>зборнікі вершаў</u> "Вастрыце зброю" і "Праз вогненны небасхіл" (1945).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Пасляваенны перыяд

Каб ведалі

Расце на высокім кургане сасна,
Каб ведалі;
Дол апляла каранямі да дна,
Каб ведалі;
Вяршыняю зоры кранае яна,
Каб ведалі;
З ветрам звініць, як тугая струна,
Каб ведалі
Маткі,
Дзе сьпяць дзеці-сокалы сном;
Вятры,
Дзе іграць галасістым смыком;
Зоры,
Дзе ім асыпацца дажджом;
Птушкі у выраі –
Родны свой дом.

Верш са зборніка М. Танка "Каб ведалі"

Зборнікі:

- "Каб ведалі" (1948)
- "На камні, жалезе і золаце" (1951)
- "У дарозе" (1954).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

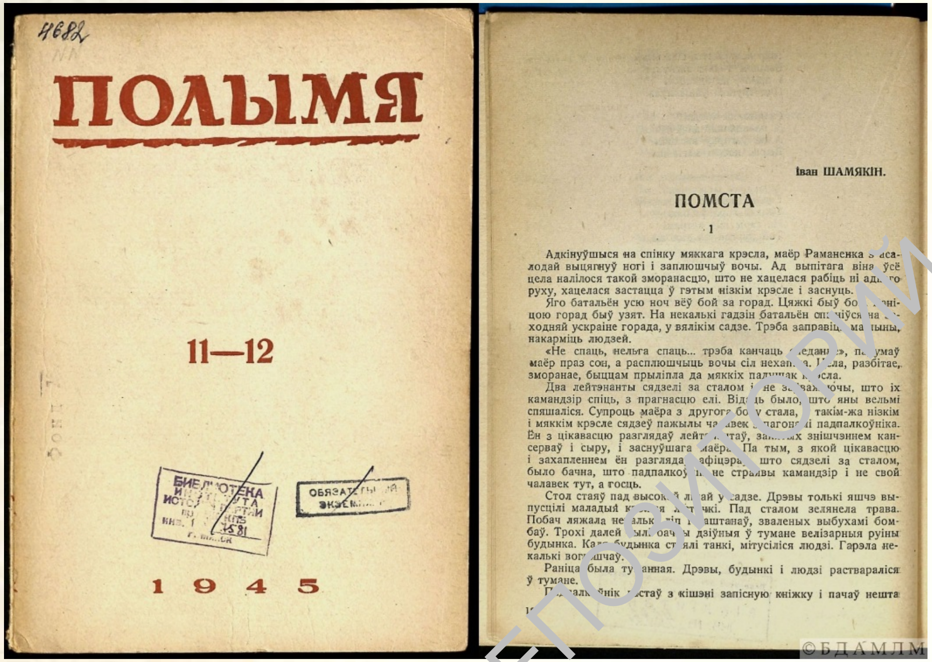

З 1948 па 1966 год М. Танк працуе галоўным рэдактарам часопіса "Полымя", з 1966 па 1990 год - першым сакратаром, старшынёй Саюза пісьменнікаў Беларусі. Абіраецца дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР (1947-1971) і СССР (1969-1989), старшынёй Вярхоўнага Савета БССР VI - VII скліканняў (1963-1971), з'яўляецца членам шматлікіх грамадскіх арганізацый.

РЭПАЗІТОРЫЙ БГПУ

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Максім Танк сярод сяброў Саюза пісьменнікаў Беларусі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Максім Танк – чалец дэлегацыі Вярхоўнага Савету СССР у Чылі.
Верасень 1971 г.

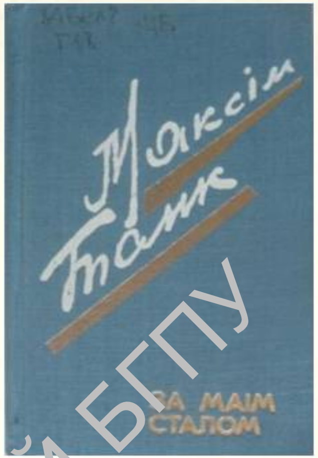

…б н…
(1962),
"Глыток вады" (1964),
"Перапіска з зямлёй" (1967),
"Хай будзе святло" (1972),
"Дарога, закалыханая жытам" (1976),
"Прайсці праз вернасць" (1979),
"За маім сталом" (1984).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

М. Танк - **Герой Сацыялістычнай Працы** (1974), узнагароджаны **чатырма ордэнамі Леніна, ордэнамі Кастрычніцкай Рэвалюцыі, Чырвонага Сцяга**, двума **ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга**, **Айчыйнай вайны II ступені, Дружбы народаў** і медалямі, а таксама **афіцэрскім крыжам Адраджэння Польшчы, ордэнамі Заслугі ПНР**. Ганаровы грамадзянін Мінска (1987).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

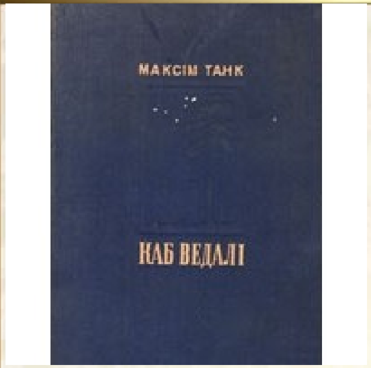

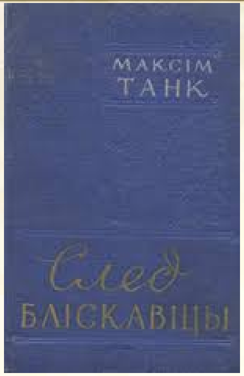

- **Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР** (1948) за зборнік паэзіі «Каб ведалі»,
- **Літаратурнай прэміі Янкі Купалы** (1959) за зборнік «След бліскавіцы»,
- **Дзяржаўнай прэміі БССР імя Янкі Купалы (**1966) за зборнік «Мой хлеб надзённы»,
- **званнем народнага паэта Беларусі** (1968),
- **Ленінскай прэміі** (1978) за зборнік «Нарачанскія сосны» (Масква, 1977),
- **Літаратурнай прэміі імя А. Фадзеева** (1980) за кнігу «Прайсці праз вернасць».
- Атрымаў у Польшчы **прэмію аўтарскага аб'яднання «ЗАІКС»** (1971) за пераклады твораў польскай літаратуры і ўмацаванне дружбы паміж народамі.
- Імем Максіма Танка названы Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт і вуліца ў Мінску.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Творчасць Максіма Танка - выдатная з'ява ў свеце сучаснай еўрапейскай літаратуры. Па меркаванні У. Конана, паводле свайго мастацкага таленту народны паэт Беларусі - *"на ўзроўні сучасных лаўрэатаў Нобелеўскай прэміі, калі не вышэй некаторых з іх"*.

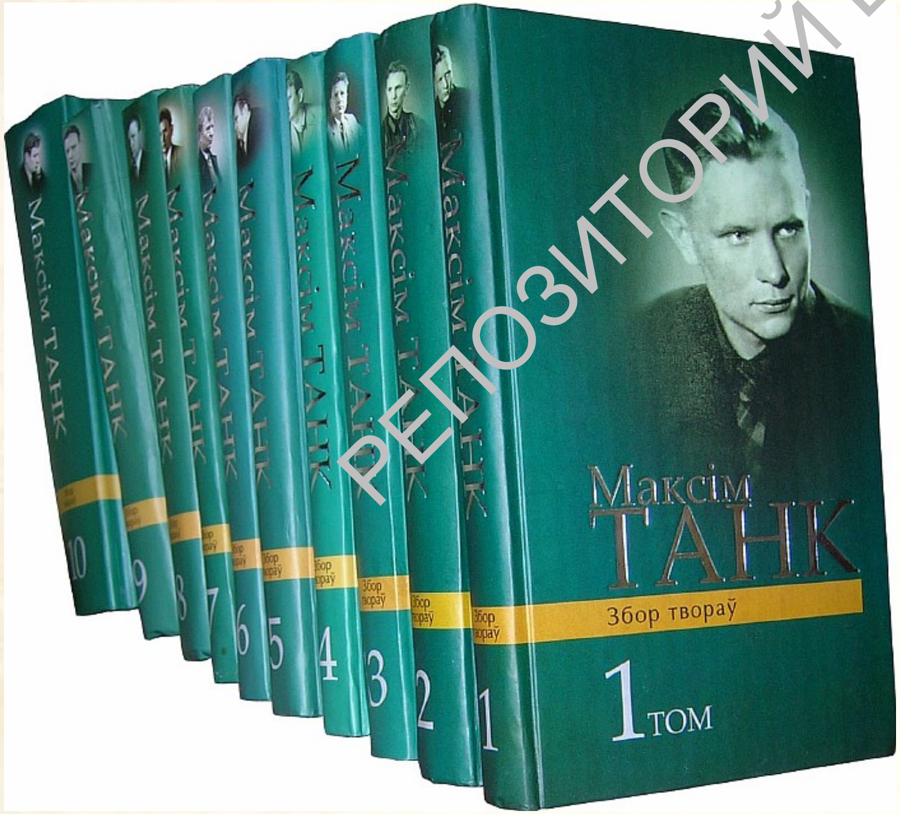

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ